

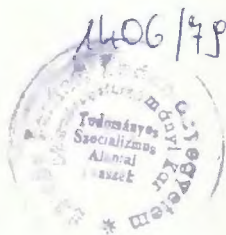

AZ MSZMP
KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
ÜNNEPI ÜLÉSE
A KOMMUNISTÁK
MAGYARORSZÁGI PÁRTJA
MEGALAKULÁSÁNAK
HATVANADIK ÉVFORDULÓJA
ALKALMÁBÓL

AZ MSZMP
KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
ÜNNEPI ÜLÉSE
A KOMMUNISTÁK
MAGYARORSZÁGI PÁRTJA
MEGALAKULÁSÁNAK
HATVANADIK ÉVFORDULÓJA
ALKALMÁBÓL

E 83

IBM

963

09

1391

7

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága a Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának 60. évfordulója alkalmából 1978. november 19-én ünnepi ülést tartott.

A jubileumi megemlékezésen a Központi Bizottság tagjain kívül részt vettek a Központi Ellenőrző Bizottság és a KISZ Központi Bizottság Intéző Bizottságának tagjai, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetői, a megyei pártbizottságok első titkárai, a budapesti pártbizottság titkárai, a SZOT elnöke és titkárai, a Minisztertanács tagjai és a központi sajtó vezetői. Jelen voltak továbbá meghívott vendégek, a párt régi harcosainak képviselőjében Boros István, Hunya István, Marosán György, Mező Imréné, Zgyerka János; a párton kívüli harcostársak képviselőjében Bognár József akadémikus, Illyés Gyula író, Nánási László, a SZÖVOSZ felügyelő bizottságának elnöke, Pátzay Pál szobrászművész és Szentágothai János, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke; a fiatal kommunisták képviselőjében Csorvák János egyetemi hallgató, Fehér László vajújár, Lökkös Anna brigádvezető, Nagy Mihály gépészmérnök, Sági Gyula hengerész.

A Himnusz elhangzása után rövid ünnepi műsor következett, amelyben közreműködött a KISZ Központi Művészegyüttesének egyetemi énekkara és Keres Emil színművész.

Németh Károly megnyitója

Tisztelt Központi Bizottság! Kedves vendégeink!

A Központi Bizottság mai ünnepi ülését azért hívtuk össze, hogy megemlékezzünk a magyar forradalmi munkásmozgalom történelmi jelentőségű eseményéről, a Kommunisták Magyarországi Pártja 60 évvel ezelőtti megalakulásáról. A magyar munkásosztály marxista-leninista forradalmi élcsapatának létrejötte fordulópontot jelentett a dolgozó nép, a haza ügyéért vívott harcban.

A 60. évforduló mindenekelőtt a kommunisták ünnepe, mégsem mondhatjuk, hogy kizárólag az övék. Ünnepe ez a munkásosztálynak is, amelyet méltán tekintünk a párt szülőanyjának. S ünnepe a magyar népnek is, amely pártja vezetésével építi hazánkban a szocialista társadalmat. A párt és a munkásosztály, a párt és a nép élete, sorsa sok szállal kötődik össze. Ezért természetes, hogy miként az ország jelenét és jövőjét alakító közös gondolkodásban és cselekvésben a hétköznapiakon, úgy az ünnepi percekben is együtt vannak a kommunisták, a párton kívüli harcostársak, a különböző nemzedékek képviselői.

Nagyszerű, felemelő érzés látni, hogy hová is jutottunk azon az úton, amelyen 60 évvel ezelőtt elődeink elindultak. A párt, a kommunisták becsülettel teljesítették népünk, hazánk és az általános emberi haladás érdekében vállalt kötelezettségeiket. Fájdalmas, hogy azok közül, akik elkezdték, majd az üldöztetést is vállalva folytatták a munkásosztály, a nép, a haza felemelkedéséért a küzdelmet, legtöbben már nem ünnepelhetik ezt az évfordulót. Tisztelettel gondolunk rájuk.

Meghatódva hajtjuk meg vörös lobogónkat és nemzetiszínű zászlónkat a kommunista párt, a magyar munkásmozgalom, a nemzeti függetlenségért vívott harc mártírjainak emléke előtt. Hálával emlékezünk a fehérterror és a fasizmus elleni harc, az ellenállási mozgalom hőseire, a személyi kultusz, az ellenforradalom áldozataként esett elvtársainkra; mindazokra, akik életüket adták igaz ügyünkért. Az ő életük, helytállásuk és nevük örökre összeforrott

a párt és a haza történetével. Kérem, hogy egyperces felállással adózzunk drága emlékünek. – Köszönöm.

Kedves elvtársak!

Ünnepi ülésünkön tisztelettel köszöntöm a Központi Bizottság és a Központi Ellenőrző Bizottság tagjait, minden kedves vendégünket.

Szeretettel köszöntöm a párt jelenlevő veteránjait, az illegális munka, a fasizmus elleni harc, a magyar nép szabadságáért, a munkásosztály hatalmáért, a szocialista Magyarorszáért folyó küzdelem kiemelkedő személyiségeit.

Köszöntöm az ülésünkön részt vevő párton kívüli harcostársainkat, barátainkat, akikkel osztoztunk a küzdelmes évek gondjaiban, akikkel együtt munkálkodunk szocialista hazánk felvirágoztatásáért.

Köszöntöm a magyar ifjúság képviselőjében ünnepi ülésünkön megjelent fiatal barátainkat.

Köszöntöm a társadalmi és állami élet körünkben helyet foglaló képviselőit.

Mindannyiunk nevében tisztelettel, nagy szeretettel köszöntöm Központi Bizottságunk első titkárát, ünnepi ülésünk előadóját, Kádár János elvtársat.

Kedves elvtársak!

Bejelentem, hogy a jubileum alkalmából pártunkat több testvérpárt üdvözölte. Kérem felhatalmazásukat, hogy az eddigi és az ezután beérkező üdvözletekre a Központi Bizottság nevében illő módon köszönetet mondjunk.

A Központi Bizottság ünnepi ülését megnyitom, felkérem Kádár János elvtársat ünnepi beszédének megtartására.

Kádár János ünnepi beszéde

Tisztelt Központi Bizottság! Kedves elvtársnők, elvtársak!
Barátaim!

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának mai kibővített ülésén a magyar forradalmi munkásmozgalom és népünk történetének kiemelkedő fontosságú eseményéről, a Kommunisták Magyarországi Pártjának 60 évvel ezelőtti megalakulásáról emlékezünk meg. Ebből az alkalomból szólnunk kell pártunk történelmi útjáról, a harc néhány fő tapasztalatáról, végül jelenlegi helyzetünkről, feladatainkról.

A kommunista párt létrejöttének feltételei 1918 őszén a magyar munkásmozgalom, a magyar társadalom és a nemzetközi helyzet fejlődésében történelmileg egyaránt érettek voltak, ezért a párt megalakítása a körülményekből logikusan következett, törvényszerű és a kor parancsa volt.

A magyar munkásosztály harca a kizsákmányolás ellen létével egyidős. Már az 1848–49-es polgári forradalom és szabadságharc időszakában voltak munkásmegmozdulások. A hatvanas évek végén megalakult az első szocialista munkásszervezet, az Általános Munkásegylet, majd 1878-ban Frankel Leónak, a Párizsi Kommün egyik kiemelkedő vezetőjének, Marx közvetlen munkatársának kezdeményezésére létrejött az első magyarországi munkáspárt. A II. Internacionálé megalakulása után, 1890-ben, a párt felvette a Magyarországi Szociáldemokrata Párt nevet. A múlt század végén és századunk elején a Szociáldemokrata Párt jelentős mértékben hozzájárult a magyar munkásság osztállyá szervezéséhez és öntudatra ébresztéséhez.

I.

A XX. század eleji Magyarország súlyos társadalmi ellentmondásoktól volt terhes. A nagybirtokosok, a nagybirtokosok és a bankárok uralma, a dolgozó tömegek kizsákmányoltsága és jogfosztottsága,

az ország függő helyzete Ausztriától, a nemzetiségi kérdés megoldatlansága radikális változtatásokat követelt. A társadalmi feszültségeket a végsőkig kiélezte a monarchia részvétele és veresége az első világháborúban. A háború végén, 1918-ban hazánkban klaszszikus forradalmi helyzet alakult ki, az uralkodó osztályok már nem voltak képesek a régi módon kormányozni, az elnyomott osztályok pedig már nem voltak hajlandók tovább a régi módon élni.

A forradalmi helyzet létrejött Magyarországon egybeesett a világszerte kibontakozó forradalmi fellendüléssel. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom utat mutatott a kizsákmányolt osztályok, az elnyomott népek, a háború poklából szabadulni akaró emberek számára. Október példája különösen nagy hatással volt Magyarországon, ahol a társadalmi ellentmondások – a forradalmi előtti Oroszorszáéhoz hasonlóan – a végsőkig kiéleződtek.

1918. október 31-én győzött az őszirozsás forradalom. Megdőlt a Habsburg-monarchia csaknem négy évszázados uralma, Magyarország független, demokratikus állam lett. A nép ügyével rokon-szenvező, kimagasló politikus, Károlyi Mihály lett a miniszterelnök, majd a köztársaság elnöke.

Az 1918-as októberi polgári demokratikus forradalom Magyarországon kezdettől fogva népi forradalom volt, amelyet valójában a munkás- és katonatömegek, az oroszországi példa nyomán megalkult munkás- és katonatanácsok vittek győzelemre. A hatalomra jutott polgári kormány azonban nem tudta megoldani a felhalmozódott társadalmi problémákat, nem tudott és nem mert ellenállni a győztes imperialista hatalmak diktátumának. Az ország, a nép további sorsa attól függött, van-e olyan társadalmi erő, amely képes a forradalmi vívmányok megvédésére és továbbvitelére. Volt ilyen erő.

Hatvan évvel ezelőtt megtörtént a döntő lépés, létrejött az a tudatos, szervezett élcsapat, amely képes volt megfogalmazni és következetesen képviselni a munkásosztály, a nép forradalmi céljait. 1918. november 24-én Budapesten a baloldali szociáldemokraták,

a forradalmi szocialisták, az Oroszországból hazatért forradalmárok megalakították a Kommunisták Magyarországi Pártját, megválasztották a párt első Központi Bizottságát, s annak elnökét, Kun Bélát. Azon a hatvan évvel ezelőtti napon ily módon létrejött a magyar munkásosztály marxista-leninista pártja, ami máig ható fordulópontot jelentett munkásosztályunk, népünk történetében.

A Kommunista Párt rövid idő alatt megnyerte a munkások és a parasztok nagy tömegét. Maga mellé állította a nemzet sorsáért aggódó és a társadalmi haladásért cselekedni akaró értelmiségieket. A polgári kormány tehetetlensége és az ország válságos helyzete sürgette, a tömegek forradalmasodása, a Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt egyesülése pedig lehetővé tette, hogy 1919. március 21-én a nép nagy többségének akaratából az Oroszországban győztes Nagy Októberi Szocialista Forradalom után másodikként hazánkban is győzzön a szocialista forradalom.

A Magyar Tanácsköztársaság 133 napos fennállása népünk történelmének kimagasló időszaka. Létrejött az azt jelentette, hogy hazánkban először került minden hatalom a dolgozó nép kezébe. A Tanácsköztársaság rövid fennállása alatt rendkívül nagy nehézségek közepette is, bebizonyította a magyar munkásosztály államalkotó erejét, elhivatottságát a társadalom megújítására, a nemzet vezetésére.

Az első magyar proletárdiktatúrát – amelyet Európa-szerte rokonszenvvel fogadtak a munkástömegek, a népek – külső erő, a nemzetközi imperializmus fegyveres beavatkozása verte le. Az intervenció fő szervezője az antant, azon belül az európai hegemoniára törő francia imperializmus volt. Céljaihoz felhasználta a forradalomtól rettegő csehszlovák és román burzsoázia fegyveres erőit. A külső fegyveres erővel a magyar nép nyakába ültetett horthysta ellenforradalmi rendszer, a fehérterror megsemmisítette a Tanácsköztársaság vívmányait, és negyedszázadon át kíméletlenül elnyomta a népet, kegyetlenül üldözte a kommunistákat, és eltiport minden haladó törekvést.

Az ellenforradalmi rendszer huszonöt éves uralma, a legkegyetlenebb terror sem tudta azonban megsemmisíteni a Tanácsköztársaság emlékét. A proletárdiktatúrát akkor leverhették, az eszmét azonban nem győzhették le. A Kommunisták Magyarországi Pártja az ellenforradalmi terror ellenére Kun Bélának, a Magyar Tanácsköztársaság kimagasló vezetőjének, és Landler Jenőnek, a magyar kommunista mozgalom baloldali szociáldemokratából lett kiemelkedő személyiségének irányításával hamarosan talpra állt. Újult erővel és 25 éven át szakadatlanul folytatódott az illegalitásban dolgozó kommunisták és más demokratikus erők harca a fasiszta rendszer ellen, a dolgozó nép Magyarországaért.

A második világháborúban megsemmisítő vereséget szenvedett a fasizmus. A Szovjetunió Vörös Hadserege Magyarország számára is elhozta a felszabadulást. A német fasizmus veresége kedvező nemzetközi feltételeket teremtett a demokratikus fejlődéshez, de az újjászületés belső feltételeit rendkívül nehéz viszonyok közt népünknek kellett megteremtenie.

A népi demokratikus átalakulás vezető ereje a Magyar Kommunista Párt volt, amely az illegalitás negyedszázada után is életerősen, határozott programmal, nagy szervező erővel lépett a politikai élet porondjára. Mint a népi demokratikus átalakulás legkövetkezetesebb képviselője, gyorsan növelte befolyását, és hamarosan az ország legerősebb pártja lett. Három évvel a felszabadulás után, pártunk vezetésével, az osztályharc eredményeként Magyarországon másodszor is győzött és hatalomra jutott a munkásosztály, létrejött a proletárdiktatúra, hazánk a szocialista fejlődés útjára lépett.

A szocializmus építésének kezdeti lendületét törték meg az akkori pártvezetésben eluralkodott szektás, dogmatikus hibák, amelyek súlyos politikai torzulásokhoz, a pártélet lenini normáinak semmibe vételéhez, a demokratikus jogok korlátozásához, törvénysértésekhez, végső soron a párt és a tömegek kapcsolatának megromlásához vezettek. E súlyos torzulások, a revizionista árulás,

a belső és a külső osztályellenség támadása együttesen tette lehetővé, hogy 1956-ban ellenforradalmi felkelés törjön ki.

A párt úrrá tudott lenni a súlyos helyzeten, és két évtizede ismét és megfelelően betölti társadalmunkban azt a vezető szerepet, amelyet a munkásosztály, a dolgozó nép elvár tőle; politikája élvezi a legszélesebb tömegek támogatását. Ennek eredményeként hazánkban ma a munkásosztály, a dolgozó nép hatalma szilárd, az ország belpolitikai helyzete kiegyensúlyozott, népgazdaságunk fejlődik, népünk életkörülményei lehetőségeinkkel arányosan javulnak. Népünk szocialista építőmunkájának eredményeit, s azt, hogy szocialista államunk, a Magyar Népköztársaság méltóan kiveszi részét a haladásért, a békéért világszerte folyó küzdelemből, nemzetközileg is széleskörűen elismerik.

II.

Tisztelt Központi Bizottság!

Pártunk, a magyar munkásosztály a küzdelmes hat évtizedben sok győztes csatát vívott, de történelmi utunk nem volt mentes kudarcoktól és tévedésektől sem. Az egész utat áttekintve, mégis joggal és büszkén mondhatjuk: a párt harca sikeres volt, a mérleg pozitív, pártunk a munkásosztály, a dolgozó tömegek, népünk támogatásával történelmi jelentőségű eredményeket ért el. Az évforduló alkalmából szólni kell a hat évtized harcának néhány fő tapasztalatáról, hiszen ezek nemcsak maradandó eredményeink, történelmi vívmányaink fő forrásai, hanem iránymutatók pártunk tevékenységében most és a jövőben is.

Pártunk eredményeit és sikereit mindenekelőtt annak köszönheti, hogy a tudományos szocializmus, Marx, Engels és Lenin tanításait vallja magáénak, s e tanítások alkotó alkalmazására törekszik gyakorlatában. Világnézetünk és politikai gondolkodásunk elméleti alapja és tudományos módszere a marxizmus-leninizmus. A világhelyzetnek az utóbbi hat évtizedben bekövetke-

zett alapvető megváltozása és jelenlegi fő iránya, ezen belül a magyar párt története, országunk mai szocialista valósága, más szóval a gyakorlat bizonyítja az 1848-ban, a Kommunista Kiáltványban először meghirdetett eszmék megdönthetetlen igazságát, hallatlan életerejét, s egyben annak óriási jelentőségét is, hogy Lenin, szakítva a II. Internacionáléban eluralkodó opportunizmussal, megvédte, általános érvennyel továbbfejlesztette, az imperializmus és a proletárforradalmak korszakára alkalmazta Marx és Engels tanításait.

Tapasztalataink alapján valljuk, hogy a marxizmus-leninizmus elmélete nélkülözhetetlen fegyver a munkásosztály forradalmi harcában. Közismert az is, hogy a marxista-leninista elmélet nem dogma, hanem a cselekvésnek, a konkrét helyzet konkrét elemzésének vezérfonala. A tudományos szocializmus megalapítói nem minden helyzetre alkalmazható sémákat hagytak ránk, hanem a társadalmi fejlődés törvényeit, az osztályharc vezetésének tudományos módszerét tárták fel. A tudományosan kidolgozott elvek és módszerek birtokában minden kor minden forradalmi pártjának magának kell eldöntenie, hogy az adott helyen és helyzetben milyen megoldások a legcélravezetőbbek.

Pártunk történetének minden szakasza, megalakításától a mai napig, azt bizonyítja, hogy a párt erejét elsősorban a tudományos szocializmus elméletének alkotó alkalmazása, az elvi alapokon nyugvó politika kidolgozása és megvalósítása adja. Ez eredményezte 1918–1919-ben a tömegek megnyerését és forradalmi fejlődését, a munkásosztály hatalmának kivívását, a szocialista forradalom győzelmét, a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltását. Ez segítette pártunkat a negyedszázados ellenforradalmi rendszer elleni harcában is.

A marxista-leninista elmélet segítségével vezette pártunk a hatalomért folytatott harcot a második világháború éveiben és a felszabadulás után; ezzel jutott hatalomra másodízben 1948-ban

a munkásosztály, s vette kezdetét hazánkban a szocialista társadalom alapjainak lerakása.

Az 1956 őszen kirobbant ellenforradalmi felkelés fegyveres leverése után tudományos elméletünk alkalmazása tette lehetővé, hogy úrrá legyünk a mély politikai válságon, és folytatódjék a szocializmus építése. A pártban volt annyi erő, hogy az elmélet segítségével, igazi marxista módon, kritikusan és önkritikusan vizsgálja az akkori tragikus helyzet okait és tanulságait, kidolgozza a konkrét helyzetnek megfelelő politikát és tennivalókat. A párt ennek megfelelően szakított mind a dogmatikus, szektás torzulásokkal, mind a revizionista árulással, újjászervezte sorait, nyílt elvi politikájával visszanyerte a tömegek bizalmát. Mindez lehetővé tette a gyors konszolidációt, a munkásosztály hatalmának megszilárdítását, a szocializmus építésének lendületes folytatását, a szocializmus alapjainak lerakását, s ezzel a harc hazánkban eldőlt a szocializmus javára.

A Magyar Szocialista Munkáspárt saját magára nézve kötelezőnek tartotta és tartja, hogy elméleti és gyakorlati munkájában mindenkor és egyidejűleg vegye figyelembe a marxizmus-leninizmus általános érvényű törvényszerűségeit, saját munkásosztályunk és népünk történelmi tapasztalatait, országunk adottságait, a nemzeti sajátosságokat. Igyekszünk tanulni a testvérpártoktól, különösen nagy jelentőségűnek tartjuk a Lenin alapította Szovjetunió Kommunista Pártjának tapasztalatait. Úgy véljük, hogy ma, amikor a kommunista pártok önállóan dolgozzák ki politikájukat, minden párt számára növekszik annak fontossága, hogy minél jobban ismerjék és értsék egymás harcát, tevékenységét, hiszen körünkben a kommunista és munkáspártok tapasztalatainak összessége elméletünk és gyakorlatunk fejlesztésének a fő forrása.

Gyakran hallani olyan – nem új keletű – burzsoá szólamokat, valamint olyan „újító” okfejtéseket, amelyek a marxizmus vagy legalábbis a leninizmus „elavultságáról” szólnak, s tanúi vagyunk annak is, hogy a maoista irányzat mily messze került a tudományos

szocializmus elveitől. A mi nézetünk világos: korunkban, ahogy Marx és Engels tanításai nélkül nincs, úgy Lenin tanításai nélkül sincs marxizmus. Számunkra a marxizmus-leninizmus olyan tudomány, amely a kapitalizmusból a kommunizmusba való átmenet egész történelmi korszakának társadalmi törvényeit tárja fel, amely maga is fejlődik, lépést tart a valósággal, ezért időszerűsége egyre inkább megmutatkozik korunk nagy világfolyamataiban az egész földkerekségen.

Kedves elvtársak!

Évtizedes történelmi tapasztalataink igazolják, hogy a munkáosztály a kapitalista kizsákmányolás elleni harcban, a hatalomért vívott kiélezett küzdelemben és a szocializmus viszonyai között egyaránt csak akkor tudja társadalmi küldetését betölteni, ha harcat olyan szervezett forradalmi élcsapat vezeti, amely egyaránt képviseli napi érdekeit, és sohasem téveszti szem elől történelmi céljait.

A párt, a munkáosztály vezető szerepének érvényesülése a szocializmus viszonyai között, a hatalom birtokában is elsődlegesen a szilárd marxista-leninista elveken alapuló politikán múlik. Ahogyan a helyes politika, a szocialista forradalom fejlődési ütemének helyes meghatározása erősíti a párt vezető szerepét, úgy csökkenti azt az olyan szektás, álradikális politika, amely figyelmen kívül hagyja a tömegek napi érdekeit, számukra még nem érthető célok érdekében követel áldozatokat, és a türelmes, mindennapi felvilágosító és szervező munkát, a példaadást parancsolgatással akarja helyettesíteni. Ugyanígy gyengíti a párt vezető szerepét, tömegbefolyását, és veszélyezteti az előrehaladást az a revizionista, megalkuvó álláspont is, amely az elmaradottabb, konzervatívabb tömegek hangulatát tükrözve, a tömegek értetlenségére hivatkozva, figyelmen kívül hagyja a távlati célokat, lemond a dolgozók meggyőzéséről, mozgósításáról, és a tömegek uszályába kerül.

A párt vezető szerepét az elmélet alkotó alkalmazásán túl döntően az befolyásolja, hogy a párt mennyire képes megvalósítani

politikáját a gyakorlatban. Vezető szerepének érvényesülése tehát elsősorban nem azon múlik, hogy országosan vagy egy-egy munkahelyen hány tagja van a pártnak, hanem azon, hogy az adott munkahelyen és az országban hogyan és milyen mértékben valósul meg a párt politikája.

Közelmúlt történelmünkben erre is található negatív és pozitív tapasztalat egyaránt. A párt taglétszámát tekintve az ötvenes évek elején volt a legnagyobb, amikor mintegy 900 000 tagja volt, de a politikai torzulások, a pártegység megbomlása miatt vezető szerepe nemcsak gyengült, hanem maga a párt is megbénult. Ezzel szemben az újjászervezett pártnak 1957 tavaszán lényegesen kevesebb, kerekén 240 000 tagja volt, mégis eredményesen oldotta meg feladatait, mert helyes és reális politikai célokat tűzött ki, jó módszereket alkalmazott, egységes volt, és meg tudta nyerni a nép nagy többségét. Az újjászervezés óta pártunk létszámát tekintve is egészségesen fejlődött, folyamatosan kiegészült a felnövekvő fiatal nemzedékek soraiból, s ez nagy nyeresége ügyünknek.

A párt vezető szerepének betöltéséhez a forradalmi elmélet, az elvi politika, a tömegek megnyerése mellett, meghatározott szervezeti elvek betartása is nélkülözhetetlen. Amikor Lenin a század elején megkezdte harcát a munkásosztály új típusú forradalmi pártjának megteremtéséért, kifejtette, hogy ez a párt nem lehet sem egyes frakcióvezetők önkényének kiszolgáltatott, részekre szaggatott szervezet, sem pedig egységes cselekvésre képtelen kispolgári, anarchikus vitaklub. A demokratikus centralizmust tekintette a meghatározó szervezeti elvnek, s ennek érvényesüléséért harcolt mindvégig.

A demokratikus centralizmus elvének helyességét a legnehezebb feltételek között is igazolta a kommunista pártok gyakorlata. Marxista-leninista pártunk eszmei, politikai, szervezeti egységét a demokratikus centralizmus lenini elvének következetes alkalmazásával teremtettük meg. A demokratikus centralizmus lényege

a lehető legszélesebb körű szabad vita a döntés folyamatában, és a teljes egység, fegyelem az elfogadott határozatok végrehajtásában. A demokratikus centralizmus érvényesülése felszabadította a kommunisták alkotó energiáit, tág teret nyitott a felelős kezdeményezésekhez, megóvta a pártot a nagyobb tévedésektől, lehetővé tette az új kérdések marxista megválaszolását, erősítette a párt egységét és cselekvőképességét a feladatok megoldásában.

1956 novemberében a pártélet lenini normáinak, a demokratikus centralizmus, a kollektív vezetés és a végrehajtásban az egyéni felelősség elvének helyreállításával teremtette meg pártunk az eredményes munka nélkülözhetetlen feltételeit a Központi Bizottságban, a párt valamennyi szervében és szervezetében. Ennek kedvező hatása azonnal megmutatkozott a Központi Bizottság 1956. decemberi határozatának vitájában, s így volt ez később is a mezőgazdaság szocialista átszervezéséről, a gazdaságirányítás reformjáról, a párt programnyilatkozatáról folyt vitákban, és e nagy horderejű határozatok végrehajtásában is. A pártélet lenini normáinak betartása és betartatása a jövőben is a párt eredményes munkájának elengedhetetlen feltétele.

A párt történelmi küldetése, hogy elvezesse a társadalmat a kommunizmushoz, megteremtse a dolgozók közös otthonát, amelyben az emberek békében, jólétben és szabadon élhetnek. E ragyogó cél megvalósításában a párt, a párttagság magára vállalja a munka nehezét, és ezért nem kér és nem kap kiváltságokat. Ebben az értelemben mondjuk, hogy a párt szerepe a nép önzetlen szolgálata. A pártnak ugyanakkor messzebb kell látnia, mint a tömegeknek, azon kell munkálkodnia, hogy a dolgozó osztályok felismerjék igazi érdekeiket, és vállalják a társadalom átalakításának hatalmas feladatát. Ebben az értelemben beszélünk a pártnak mint a munkásosztály, a dolgozó nép legöntudatosabb élcsapatának vezető szerepéről. Fejlődésünk mai szakaszában – mint a programnyilatkozat is kimondja – pártunk fokozatosan a munkásosztály élcsapatából az egész dolgozó nép élcsapatává válik.

Tisztelt elvtársak!

A szocializmusért folytatott harcunk tapasztalatai meggyőzően igazolják azt az alapvető marxista tételt, hogy az osztályharc elsőrendű fontosságú kérdése a politikai hatalom meghódítása. A magyar munkásosztály is csak a politikai hatalom birtokában tudott véget vetni a kapitalista kizsákmányolásnak, és foghatott az új világ építéséhez. A munkásosztály politikai hatalmának konkrét formája mindig az adott történelmi helyzetnek megfelelően alakult: 1919-ben a Magyar Tanácsköztársaság a proletariátus diktatúrájának állama volt, a felszabadulás után kialakult népi demokratikus állam, a Magyar Népköztársaság pedig betölti a proletárdiktatúra funkcióit.

A marxizmus-leninizmus tanítása és a forradalmi mozgalmak gyakorlati tapasztalatai szerint a munkásosztály a hatalmat szövetségesei támogatásával, békés vagy nem békés úton hódíthatja meg. A magyar munkásosztály 1919-ben és 1948-ban is fegyveres harc nélkül, viszonylag békés úton hódította meg a hatalmat. A történelmi viszonyok úgy alakultak mindkét esetben, hogy a burzsoázia erőtlenség bizonyult a munkásosztály politikai fellépésével szemben.

A hatalom meghódítása bármilyen úton történjék is, az osztályharcnak mindig döntő ütközete, s a burzsoázia politikai hatalmának elvesztésébe harc nélkül sohasem nyugszik bele. 1919 augusztusában a magyar burzsoázia a hazát, a nemzetet elárulva külső fegyveres erőt hívott az országba, hogy hatalmát visszaszerezze. S 1948-at követően is megragadta az első kedvező alkalmat, szította és kihasználta az országban kialakult mély politikai krízist, hogy 1956 őszén, fegyveres ellenforradalmi felkelés kirobbantásával megkísérelje hatalmát visszaszerezni. Ez a kísérlete kudarcba fulladt, mert 1956-ban a magyar munkásosztály tapasztaltabb volt, mint 37 évvel azelőtt, de jelentős mértékben azért is, mert a nemzetközi erőviszonyok időközben gyökeresen és számunkra kedvezően megváltoztak; a magyar munkásosztály vívmányai védel-

mében támaszkodhatott a Szovjetunió, a szocialista országok, a világ haladó erőinek szolidaritására, támogatására, és a nemzetközi imperializmusnak nem volt lehetősége beavatkozni országunk belügyeibe.

A munkásosztály szándékai szerint minden célját, így a hatalom meghódítását és megőrzését is lehetőleg politikai úton és politikai eszközökkel kívánja elérni. Ahol fegyveres harcra, polgárháborúra került sor, ott ezt mindig a reakciós burzsoázia provokálta ki, amely a haladással szemben kész volt minden eszközt, a fegyveres fellépést is igénybe venni; ez a történelem tanúsága.

A politikai hatalomnak minden országban osztályjellege van. A kapitalizmus szóvivői a hatalomra jutott munkásosztályt erőszakkal vádolják. Azok teszik ezt, akik mélyen hallgatnak arról, hogy a kapitalista rendszer államának lényege – minden változtatásban – a nagytőke diktatúrája az elnyomott osztályokkal szemben és a dolgozók kizsákmányolásának biztosítása.

A munkásosztály hatalma, a proletárdiktatúra állama mindenütt, ahol létrejött – Magyarországon is – a nép túlnyomó többségének a hatalmát teremti meg. A hatalom gyakorlásába a munkásosztály bevonja a dolgozó tömegeket, és olyan széles körű demokráciát valósít meg, amelyet a nép korábbi történelme során nem ismert. Lenin már 1919-ben, a polgárháború, a külföldi intervenció elleni harc időszakában és éppen a magyar munkásoknak küldött üzenetében mutatott rá, hogy *„nem egyedül az erőszak a proletárdiktatúra lényege, és nem elsősorban az erőszak. A proletárdiktatúra legfőbb lényege a dolgozók vezető osztágának, élcsapatának, egyetlen vezetőjének, a proletariátusnak a szervezettsége és fegyelmezettsége. A proletariátus célja, hogy megteremtse a szocializmust, megszüntesse a társadalom osztályokra tagozódását, dolgozóvá tegye a társadalom valamennyi tagját, és az embernek ember által való mindenféle kizsákmányolását megfossza talajától.”*

A proletárdiktatúra államának működésében az elnyomó funkciók fokozatosan csökkennek, s helyükbe lépnek, növekednek az

állam szervező funkciói a szocialista gazdaság és kultúra építésének területén. A Magyar Népköztársaságban, mint általában a szocialista országokban, a fejlődés fő iránya a társadalom, az állam életében a demokratizálás, a szocialista demokrácia mind teljesebb kibontakoztatása. Pártunk tapasztalatai is igazolják a marxizmus-leninizmusnak azt az általános érvényű tanítását, hogy a szocialista állam a szocializmus építésének előrehaladásával maga is fejlődik, s ennek során a proletárdiktatúra állama olyan össznépi állammá alakul át, amelyben a munkásosztály továbbra is megőrzi vezető szerepét. Végző célunk elérése, a kommunista társadalom felépítése pedig megteremti az államhatalom elhalásának feltételeit.

Ma már három világrészben vannak szocialista országok; a szocializmus világrendszerre vált. A szocialista forradalom győzelme az egykori cári Oroszországban, a Szovjetuniónak, a világ első szocialista államának létrejötte, fennállása, példája és tapasztalatai erősen hatnak a társadalmi és nemzeti felszabadulásért harcoló népekre. Mégis látnivaló, hogy az alapvető azonosságok mellett minden egyes mai szocialista országban másképpen, eltérő módon és formában, más-más időpontban győzött a szocialista forradalom. Az eltérő nemzeti hagyományok és adottságok, az egyes országok különböző belső erőviszonyai következtében, a nemzetközi helyzet időközben megváltozott tényezői miatt ez természetes.

A marxista-leninista elmélet alaptétele, hogy a szocialista forradalom győzelméhez sokféle út vezet, és minél több nép választja a szocializmus útját, annál változatosabbak lesznek annak formái. Lenin már 1916-ban kifejtette: *„Minden nemzet eljut a szocializmushoz, ez elkerülhetetlen, de nem teljesen egyformán fognak eljutni, mindegyik sajátos vonást kölcsönöz majd a demokrácia ilyen vagy olyan formájának, a proletárdiktatúra ilyen vagy olyan válfajának, a társadalmi élet különféle területein végrehajtott szocialista átalakítások ilyen vagy olyan ütemének. Nincs semmi, ami elméletileg nyomorúságosabb és gyakorlatilag nevetségesebb volna, mint ha valaki a jövőt ebben a tekintetben a történelmi materializmus nevében*

egyhangú szürke színnel akarná felvázolni.” Leninnek az élet realitásain alapuló zseniális felismerését a magyarországi osztályharcok tapasztalatai, forradalmunk győzelmének és szocialista fejlődésünknek sajátosságai is megerősítik, s a győztes szocialista forradalmak példáján minden esetben igazolódott.

A szocializmus építésének egyik sajátossága, hogy a szocialista országok egy részében egy párt, másokban több párt működik. Tapasztalataink szerint a szocializmus rendszerében az egy- vagy többpártrendszer nem elvi, hanem az adott országok hagyományai, társadalmi viszonyai alapján eldöntendő gyakorlati, politikai kérdés. Elvileg lehetséges, a gyakorlatban pedig valószínű, hogy a jövőben, amikor még több nép fog a szocialista fejlődés útjára lépni, növekedni fog az olyan szocialista országok száma, ahol a történelmi tradíciók vagy más okok miatt több párt fog működni.

A mi utunk más volt. Magyarországon – rövid időszakoktól eltekintve – a polgári szabadságjogok gyakorlatilag hiányoztak, az osztály-összeütközések viszont rendkívül kiélezettek voltak. Ilyen történelmi feltételek közt alakultak ki mai viszonyaink, amelyek lényege a munkásosztály hatalma, s egyik jellemzője, hogy politikai rendszerünkben egy párt működik. Hazánkban a földesúri és a kapitalista osztályok megszűntek, társadalmunkban csak dolgozó osztályok vannak, és mi már sem tőkés bírálóink kedvéért, sem a szocialista fejlődés lehetséges új útjainak teóriái miatt nem fogunk burzsoá vagy kispolgári pártokat szervezni nálunk már nem létező osztályok képviselőit.

A mi pártunk, a Magyar Szocialista Munkáspárt két párt, a Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt egyesülésével, a marxizmus-leninizmus eszmei alapjának elfogadásával jött létre. A magyar munkásosztály, népünk nagyra értékeli a kommunisták és a baloldali szociáldemokraták történelmi művét, a két munkáspárt 1948-ban megvalósított egyesítését. A munkásegység híveinek elévülhetetlen érdeme, hogy az egyesülést követő időszak durva szektás hibái, az elkövetett igazságtalanságok ellenére, megvédték

az egyesült pártot a revizionisták, az osztályellenség támadásaival szemben az 1953 nyarától 1957 tavaszáig húzódó politikai krízis legviharosabb eseményeinek közepette is. Ezzel döntően hozzájárultak a munkásosztály hatalmának megteremtéséhez 1948-ban, annak megvédéséhez 1956-ban, és a szocialista fejlődés feltételeinek biztosításához mindmostanáig.

A mi tapasztalataink ugyanúgy, mint az osztályharc általános, nemzetközi tapasztalatai arra mutatnak, hogy ahol két vagy több jelentős tömegbefolyással rendelkező munkáspárt van, ott ezek egyesülése nagymértékben erősítheti a munkásosztály egységét és meghatározhatja politikai erejét. Ez lehetőség, az viszont elengedhetetlen, hogy a munkásosztály napi érdekeinek sikeres védelme, történelmi céljainak elérése érdekében a tőke elleni harcban az adott ország munkáspártjai megtalálják az együttműködés, az akcióegység alkalmas és hatékony formáit.

A társadalmi rendszerek között a demokráciáról, az emberi jogokról folyó vitában a kapitalista rend védelmezői a politikai rendszer kérdéseit előszeretettel állítják be úgy, mintha a szocialista rendszer sajátossága az „egypártrendszer és a diktatúra”, a kapitalista rendszer sajátossága a „többpártrendszer és a demokrácia” volna. Ez elméletileg és a valósággal szembesítve egyaránt gyökeresen hamis és mesterkélt állítás. Mindenki tudja, hogy ma mind a szocialista, mind a fejlődő, mind a kapitalista országok között egyaránt vannak olyanok, amelyekben egy, illetve több politikai párt működik, s ez önmagában nem határozza meg az adott rendszer demokratikus vagy nem demokratikus jellegét.

A magyar kommunisták, akik egy negyedszázadon át illegalitásban, a fasiszta rendszer börtöneivel, statáriummal is dacolva harcoltak, egyáltalán nem becsülik le a polgári demokratikus szabadságjogok jelentőségét, de a rendszerek vitájában a lényegről kell beszélni.

A kapitalista országokban, ahol a nagytőke kezében van a tényleges hatalom, ahol kizsákmányolják a dolgozókat, és az emberi lét

alapfeltételeit biztosító kérdésekben, mint például abban, hogy kapnak-e munkát, semmiféle törvényes beleszólási jogot nem biztosítanak számukra, akárhány politikai párt működjék is, ettől a rendszer még nem lesz demokratikus. Ezzel szemben a szocialista országokban, ahol megszűnt az embernek ember általi kizsákmányolása, ahol a nép a maga sorsának ura lett, ahol az állampolgárok érdekeit maga az állam is védelmezi, ahol a dolgozóknak közvetlen szavuk van az élet alapvető feltételeit biztosító kérdések eldöntésében, legyen bár csak egyetlen párt, a politikai rendszer mégis magasabbrendű és demokratikusabb.

Politikai rendszerünk képes arra, hogy a dolgozó osztályok és rétegek, sőt az egyes dolgozók érdekeinek az alkotmányban és törvényeinkben meghatározott jogainak érvényesülését a mindennapi gyakorlatban megvédje és biztosítsa. Ennek érdekében pártunk szövetségi politikát folytat, amely megteremtette a dolgozó osztályok, a munkásság és a parasztság osztályszövetségét, az értelmiséggel, a kispolgári rétegekkel való összefogást, a párttagok és pártonkívüliek, a materialisták és a hívők egységét a Hazafias Népfrontmozgalom keretében, a munkásosztály vezetésével, a szocialista társadalom felépítésének céljával. Politikai rendszerünk jó működését biztosítja, hogy hatékonyan, önállóan, társadalmi rendeltetésüknek megfelelően dolgoznak a szakszervezetek, az ifjúsági szövetség, az országos nőtanács és a nőbizottságok, valamint számos más tömegszervezet, tömegmozgalom és érdekképviselői szerv.

Kedves elvtársak!

Történelmi utunk tapasztalatairól szólva nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy pártunk megalakulásának percétől mindmáig hazafias és internacionalista párt volt, s az lesz a jövőben is.

Az osztályöntudatos munkásokat, a kommunistákat, különösképpen a munkásosztály forradalmi pártját nem átalította hazafiatlansággal vádolni az a földbirtokos és kapitalista osztály, amely a Habsburgok hű kiszolgálója, majd a Hitler-fasiszták első és utolsó csatlósa volt, amely az első világháború és a második világháború

alatt egyaránt vágóhídra hajtotta népünk millióit idegen érdekekért, a végpusztulás szakadékába vitte mindkét háborúban az országot, a nemzetet, s amely kizárólag és mindenkor saját önös osztályérdekeit tartotta szem előtt.

Ezzel szemben pártunk, a magyar munkásosztály az imperialista háborúk ellen harcolt, a Magyar Tanácsköztársaság idején forradalmi honvédő háborút vívott, a második világháború éveiben üldözött pártként, más hazafiakkal összefogva harcolt a fasizmus ellen, a független, szabad, demokratikus Magyarorszáért. A felszabadulást követő időkben mint kormányzó párt, magára vette a nemzet sorsáért a felelősséget. Ma is az a legfőbb célunk, hogy népünk, nemzetünk függetlenségét, szabadságát, békéjét és boldogabb, szocialista jövőjét, a haza felvirágzását szolgáljuk.

Mint a munkásosztály marxista-leninista forradalmi élcsapata, pártunk mindig fennren hirdette a proletár internacionalizmus elvét, és hozzá való hűségét tettekkkel bizonyította. Pártunk szolidáris a világ kommunista és munkáspártjaival, a Szovjetunióval, a Varsói Szerződés tagországaival, a szocializmust építő minden néppel, a szabadságukért küzdő népekkel, a világ haladó erőivel. Azok az elvtársaink, akik a polgárháború éveiben Oroszországban fegyvert ragadtak a forradalom győzelméért, akik a nemzetközi brigádokban harcoltak a Spanyol Köztársaságért, akik úgyszólván minden európai országban csatlakoztak az antifasiszta fegyveres ellenállás osztagaihoz, távol a hazától, mégis a hazáért, népünkért és a népek szabadságáért harcoltak.

Pártunk mindenkor és ma is a leghatározottabban elutasította és elutasítja mind a burzsoá nacionalizmust, mind a kozmopolitizmust, a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizmus elveit követi, ennek szellemében neveli népünket, ifjúságunkat. Nézetünk szerint e két fogalom elválaszthatatlan egymástól. Jelképesen szólva, ezért vagyunk egyaránt hűek nemzetünk piros-fehér-zöld zászlájához és a nemzetközi munkásmozgalom vörös lobogójához. Népünk békéjét védi, szocialista jövőjét biztosítja, hogy óvjuk és szüntelenül

erősítjük barátságunkat és szolidaritásunkat a Szovjetunióval, a szocializmus, a haladás országaival és népeivel, a világ kommunista és munkáspártjaival. A szocialista hazafiság és az internacionalizmus eszméjéhez, a népek barátságának ügyéhez való hűség a magyar nép nemzeti érdekeinek leghívebb szolgálata.

III.

Tisztelt Központi Bizottság! Kedves elvtársak!

A történelmi út áttekintése, a harcok néhány fő tapasztalatának sorravétele után szólni kell pártunk jelenlegi helyzetéről, napi munkánk időszerű kérdéseiről is. Pártunk, amely ma kereken 790 000 tagot számlál, ideológiailag, politikailag és szervezetileg egységes, a tömegekkel szoros a kapcsolata, a munkásosztállyal összeforrva dolgozik, politikája a nép támogatását élvezi.

A hat évtized hosszú és nehéz küzdelmeire a párttagság, a párt harcát támogató öntudatos munkások, parasztok, értelmiségiek határtalan áldozatkészsége volt jellemző. A vad, fasiszta osztály-ellenséggel vívott harc útját végig az áldozatok, a mártírok sírjai szegélyezik. Ha a párt mai helyzetére, népünk mai szabad, emberhez méltó életére, országunk fejlődésére gondolunk, akkor azt kell mondanunk, hogy volt értelme a harcnak, az áldozatok nem voltak hiábavalók; eredményeink nagyok. A megfelelő irányvonal és a célok meghatározásában, a harc megszervezésében és irányításában a pártnak megvan a maga felelőssége, mással nem pótolható, döntő szerepe, de ha az eredményekről szólunk, akkor mi a történelemformáló erők, a tömegek, munkásosztályunk, népünk helytállásáról, öntudatos munkájának eredményeiről beszélünk.

A harc legnagyobb és minden másnál fontosabb eredménye hazánkban a munkásosztály hatalmának kivívása, a dolgozók államának, a Magyar Népköztársaságnak a megteremtése. A munkásosztály hatalmának védelme, országunk törvényes rendjének biztosítása ma is legfontosabb feladatunk. Ezzel védjük elért vívmá-

nyainkat, és ez biztosítja jövőnk fejlődésünk alapvető feltételeit. A munkásosztály hatalmának, a népi államnak köszönhető, hogy lerakhattuk hazánkban a szocialista társadalmi rend alapjait, nagy lépésekkel előrehaladhattunk a gazdasági és a kulturális építésben, az életszínvonal emelésében, a magyar nép ma a fejlett szocialista társadalmat építheti és bizakodva nézhet a jövőbe.

Az utóbbi két évtizedben fejlődésünk töretlen. Megvédtük és megszilárdítottuk a munkásosztály hatalmát; véghezvittük a mezőgazdaság szocialista átszervezését; továbbfejlesztettük a szocialista tervgazdálkodást megvalósító gazdaságirányítási rendszerünket; szélesítettük és mélyítettük államunk, társadalmunk egyik fő lényegi vonását, a szocialista demokráciát.

A céltudatos munka eredményeként 1977-re – 1950-hez viszonyítva – a nemzeti jövedelem négy és félszeresére, az ipari termelés nyolcszorosára, a mezőgazdasági termelés kétszeresére emelkedett; az egy keresőre jutó reálbér két és félszeresére, a reáljövedelem egy lakosra számítva több mint háromszorosára nőtt. Az 1975 végén befejezett első 15 éves lakásépítési program alapján 1 millió 50 ezer lakás épült; minden harmadik család új lakásba költözött.*

Társadalmunk fejlődésével összhangban kiterjedt hazánkban az ideológiai képzés, növekedett világnézetünk, a marxizmus-leninizmus befolyása, erősödött a szocialista közgondolkodás, széles körben tudatosodtak a szocialista erkölcs és életmód normái. Ez megmutatkozik a szocialista munkaverseny, a kommunista szombatok, a szocialista brigádmozgalom fejlődésében, a lakosságnak a helyi feladatok megoldása, a környezet szépítése és védelme érdekében végzett önkéntes és egyre szélesedő társadalmi munkájában. A tudomány, az oktatás, a szakképzés, a közművelődés, a kultúra fejlődésének és terjedésének eredményeként műveltebb, felvilágosultabb, szélesebb látókörű és érdeklődőbb lett a magyar nép, mint bármikor történelmünk során.

A magyar társadalom ma eredményesen dolgozik az 1975-ben megtartott XI. kongresszuson megjelölt feladatok megoldásán.

A Központi Bizottság ez év áprilisi ülésén megállapította, hogy a kongresszus irányvonala a gyakorlatban igazolódott, népünk egyetért azzal, és tettekkel támogatja megvalósítását. Jelentős eredmények születtek a szocialista építés jelen szakaszának konkrét tennivalóit törvénybe foglaló ötödik ötéves népgazdasági terv végrehajtásának eddigi menetében.

A Központi Bizottság – kötelessége szerint – rendszeresen napirendre tűzi és megtárgyalja a szocialista építőmunka fontos kérdéseit. Így kerültek megvitatásra a közelmúltban a termelési szerkezet megváltoztatásának tennivalói, valamint a mezőgazdaság és az élelmiszeripar, az építő- és építőanyag-ipar feladatai, majd az új, második, 1990-ig szóló 15 éves lakásépítési terv irányelvei. Pártunk vezető testületének tevékenységét megfelelően kiegészíti a Minisztertanács azonos irányú folyamatos munkája, és segíti az országgyűlés, amely legutóbbi ülésén – mint ismeretes – átfogóan megtárgyalta a közoktatás és a közlekedés helyzetét, feladatait s a további fejlődés irányát meghatározó távlati célokat is.

Idei népgazdasági tervünk végrehajtása a legtöbb fő területen a terv szerint halad, bár a terv külkereskedelmi előirányzatainak teljesítésében lemaradások vannak. A nemzeti jövedelem 1978-ban előreláthatóan 4,5 százalékkal lesz magasabb a tavalyinál, gyarapodnak a népgazdaság termelőerői, nő a fogyasztás, emelkednek a bérek és a keresetek, 93 000 új lakás épül. Folyamatban van az 1979. évi népgazdasági terv előkészítése. A fejlődésnek most olyan szakaszában vagyunk, amikor az anyagi termelésben és népünk életkörülményeinek, életszínvonalának javításában elért eddigi vívmányaink megszilárdítása és a jövőbeni további fejlődés feltételeinek jó megalapozása a döntő feladat. Ezért jelenleg a munka kulcskérdése e területen, hogy a minőségi és hatékonysági tényezők fokozottabb előtérbe állításával biztosítsuk népgazdaságunk kiegyensúlyozott fejlődését. Minden más feladatot ennek kell alárendelni. Ez az útja az ötödik ötéves tervben, s általában a szocialista társadalom építésében magunk elé kitűzött célok elérésének.

A Központi Bizottság mindig a helyzet reális megítélésére törekszik, s abból kiindulva foglalkozik tennivalóinkkal, nem tévesztve szem elől távlati céljainkat sem. Tudjuk, hogy a gazdasági és a kulturális építés soron levő feladatainak jó megoldása nem lesz könnyű, az eddiginél magasabb követelményeket támaszt a munkában, elsősorban az irányító felelős szerveknél, de nem kevésbé minden dolgozónál, mégis bizakodóak vagyunk, céljaink felemlőek, és ugyanakkor elérhetőek, mert szilárd alapokra támaszkodhatunk. Saját erőforrásaink jobb mozgósításával, pártunk és a tömegek összefogásával, szocialista nemzeti egységünk további szilárdításával, a testvéri szocialista országok együttműködésében rejlő lehetőségek még jobb hasznosításával feladatainkat megoldjuk, céljainkat elérjük.

Kedves elvtársak!

A pártalapítástól eltelt hatvan esztendő alatt a világ és hazánk helyzete is gyökeresen megváltozott. Lenin látnoki szavai beteljesülőben vannak, a világ a kapitalizmusból a szocializmus irányába halad. A szocializmus világrendszerre vált, a kapitalizmus egyeduralma megszűnt, a szegyeteljes gyarmati rendszer széthullott, és már csak maradványai lelhetők fel. A szocialista országok, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom, a nemzeti felszabadító mozgalmak mindinkább meghatározóan befolyásolják a világ-helyzet alakulását, és a tudományos szocializmus az emberiség legelterjedtebb eszmeirányzatává vált.

Pártunk és kormányunk – a pártkongresszus határozatait és az országgyűlés állásfoglalásait alapján – szocialista elveinknek, országunk, népünk érdekeinek megfelelően aktív nemzetközi, külpolitikai tevékenységet folytat. Pártunk, kormányunk, tömegszervezeteink és tömegmozgalmaink, intézményeink nemzetközi tevékenységükkel a társadalmi haladás, a nemzeti függetlenség és a béke érdekében lépnek fel.

Politikánkat nyíltan és következetesen képviseljük. Külpolitikai törekvéseinket népünk helyesli és támogatja, s annak súlyát az egy-

ség demonstrálásával és a hazai építőmunka feladatainak eredményes megoldásával adja meg és növeli. A külpolitikában a Szovjetunió, a Varsói Szerződés tagállamainak szövetségeseiként lépünk fel, arra törekszünk, hogy tovább erősítsük összefogásunkat a szocialista országokkal és szolidaritásunkat a szabadságukért küzdő népekkel, a fejlődő országokkal. A fejlett kapitalista országokkal – a békés egymás mellett élés elve alapján – rendezett viszonyokra, kölcsönösen előnyös és gyümölcsöző gazdasági és kulturális kapcsolatok kiépítésére és fejlesztésére törekszünk.

A nemzetközi kommunista mozgalomban célunk a marxizmus-leninizmus elvein alapuló egység és együttműködés előmozdítása. Ennek érdekében arra törekszünk, hogy elvtársi kapcsolatunk legyen minden testvérpárttal. A kétoldalú kapcsolatok mellett támogatjuk a kommunista és munkáspártok sokoldalú találkozóit és eszmecseréit, mert ezek segítik az elvi helyzetmegítélést, a haladás és a béke érdekében szükséges, egy irányba ható, közös céljainkat előmozdító akciókat. Ennek megfelelően, pártunk aktívan részt vett az európai kommunista és munkáspártok legutóbbi, 1976. évi berlini értekezletének előkészítésében és lebonyolításában, és kiveszi részét az ott megfogalmazott közös feladataink megoldásából is. Testvérpártjaink tudják, hogy a Magyar Szocialista Munkáspártot hazai és nemzetközi tevékenységében egyaránt mindig a proletár internacionalizmus elve vezérelte, s biztosíthatjuk őket, hogy ez így lesz a jövőben is.

Pártunk Központi Bizottsága, kormányunk folyamatosan, idejében és félre nem érthető módon állást foglal mindenkor az aktuális nemzetközi kérdésekben. Ezek közismertek. Az emberiség legfontosabb kérdésének a békét tartjuk. A magyar népnek is mindenekelőtt békére van szüksége, hogy folytathassa szocialista építőmunkáját és élvezhesse annak gyümölcseit. Pártunk, államunk, a Magyar Népköztársaság mindent megtesz, ami rajta múlik, annak érdekében, hogy a nemzetközi helyzetben az enyhülés irányzata további tért hódítson, a vitás nemzetközi kérdések tárgyalások

útján oldódjanak meg, és a béke tartós és szilárd legyen. Minden-
kivel készek vagyunk együttműködni, aki ugyanerre törekszik.

Béketörekvéseinknek megfelelően képviselőink részt vettek az európai és észak-amerikai államok Helsinkiben megtartott, történelmi jelentőségű értekezletén, annak belgrádi folytatásában, és készülünk a madridi találkozóra. Országunk közreműködött a helsinki ajánlások kidolgozásában, azokat elfogadta, és kész azok egy-
séges megvalósításáért dolgozni.

A béke megszilárdítása, az enyhülés folyamatának továbbvitele ma mindenekelőtt a katonai feszültség csökkentését, a fegyverkezési verseny megfékezését követeli meg. Amint az egész világ, hazánk is érdekelt abban, hogy eredményesen záruljanak a szovjet-amerikai tárgyalások, és az egyenlő biztonság elvei alapján mielőbb megállapodás szülessen a stratégiai fegyverek korlátozására, és létrejöjjön az úgynevezett SALT-II. megállapodás. Érdekeltek vagyunk abban, hogy a közép-európai haderő és fegyverzet csökkentéséről folyó bécsi tárgyalások is előrehaladjanak.

A közel-keleti kérdés igazságos megoldása nemcsak az ott élő népek életbevágó érdeke, ezt követeli a béke általános ügye is. Ezért elítéltük és elítéljük az izraeli agressziót. Elutasítjuk a Camp Davidben folyó izraeli-egyiptomi különutas egyezkedést, amely nem közelebb hozza, hanem nehezíti az igazságos rendezést, a valódi békét a Közel-Keleten. Támogatjuk az ENSZ határozatain alapuló genfi tárgyalások összehívását valamennyi érdekelt fél bevonásával, ideértve a palesztin arabok egyetlen törvényes képviselőit, a Palesztin Felszabadítási Szervezetnek a részvételét is.

Mélyen elkeserítőnek tartjuk azt a súlyos helyzetet, amely a kínai vezetők döntései alapján előállott Indokínában. Teljes mértékben szolidárisak vagyunk a Vietnami Szocialista Köztársasággal, annak népével, s kívánjuk, hogy az agresszorokkal vívott hosszú és dicsőséges háború után őrizze meg függetlenségét az új fenyegetésekkel szemben is, és békében építhesse szocialista hazáját.

A nemzetközi helyzet ma is bonyolult, de – történelmileg nézve –

új benne az, hogy az imperializmus már nem egyedül ura a világnak, már nem teheti kényére-kedvére azt, amit akar. A békeszerető erők hatalmasak és legyőzhetetlenek. Pártunk és a magyar nép bízik abban, hogy az emberiség egyetemes érdeke és a józan ész felülkerekedik, az enyhülésért küzdők erőfeszítését siker koronázza, végképp el lehet torlaszolni egy új világháború útját, és a viharos századok után békésebb korszaknak nézhetünk elébe.

Tisztelt Központi Bizottság! Kedves elvtársak! Barátaim!

Ezzel a gondolatokkal emlékezünk meg a nagy eseményről, a magyar munkásosztály marxista-leninista pártjának 60 évvel ezelőtt történt megalakításáról.

Végigtekintve az úton mindenekelőtt tisztelettel emlékezünk azokról az elvtársainkról, akik életüket adták az eszméért, a szocializmus ügyéért, népünk szabadságáért, boldog jövőjéért.

Tisztelettel köszöntjük veterán elvtársainkat, akik sokat harcoltak és forradalmi tapasztalatukkal ma is pótolhatatlan segítséget nyújtanak pártunknak. Köszöntjük elvtársainkat, akik a felszabadulást követően lettek pártunk tagjai, önfeláldozó munkával vettek részt a romok eltakarításában, az élet beindításában, az ország újjáépítésében, a népi hatalom kivívásában, és most a szocializmus építésén munkálkodnak. Köszöntjük pártunk fiatal tagjait, akiken nagyrészt múlik pártunk és vele együtt népünk jövője.

Emlékezünk azokra a harcostársainkra, akik történelmünk különböző korszakaiban nem voltak ugyan a párt tagjai, de megértették törekvéseinket, hozzájárultak harcunk sikereihez. Köszöntjük mindazokat a párton kívüli barátainkat, megbecsült szövetségeseinket, akikkel ma szorosán összefűz bennünket a közös munka, szocialista hazánk szeretete, népünk boldogulásának szolgálata.

Külön köszöntjük ezen a jubileumon testvérpártjainkat, a világ kommunista és munkáspártjait, azokat az elvtársainkat, akikkel összeköt bennünket a szocializmus, a kommunizmus, a proletár internacionalizmus közös eszméje, a nemzetközi küzdőtéren vívott közös harc.

Pártunk tevékenységét ma a XI. kongresszus állásfoglalásaira, a jövőbe mutató programnyilatkozatra épülő politika határozza meg. Az út világos. Központi Bizottságunk egész párttagságunk nevében kifejezheti ezen az évfordulón népünk előtt azt a szilárd elhatározását, hogy a jövőben sem fogjuk kímélni erőinket. A párt teljes odaadással küzd ezután is munkásosztályunk, népünk, nemzetünk boldogulásáért, egy békés és szocialista világ megteremtéséért.

*Éljen munkásosztályunk élcsapata, társadalmunk vezető ereje,
a Magyar Szocialista Munkáspárt!*

Éljen pártunk és népünk megbonthatatlan egysége!

Éljen a Magyar Népköztársaság!

Pothornik József

a Nógrádi Szénbányák Vállalat nyugalmazott igazgatója

Kedves elvtársnők! Kedves elvtársak!

Meghatódva veszek részt a Központi Bizottság mai, ünnepi ülésén, hiszen 75 évemből 56 esztendő a kommunista párt soraiban töltöttem el. Számomra a visszapillantás megtett történelmi utunkra nagyon személyes, nagyon belülről fakadó. Talán nem túlzok, ha azt mondom, sok mindent megéltem, amiről ezekben a napokban beszédek hangzanak el, s amit a fiatalabbak már csak könyvekből ismerhetnek.

Saját élettapasztalatomból mondhatom, hogy senki sem születik kommunistának, az eszme meggyőződéses harcosává mindenki csak az osztályküzdelemben válhat. Ezt azért is fontosnak tartom hangsúlyozni, mert meggyőződésem, egyetlen nemzedéket sem lehet megkímélni attól, hogy saját tapasztalatokat is szerezzen. Nagyon fiatal voltam, amikor leverték a Tanácsköztársaságot, a fehérterror kíméletlenül üldözte a kommunistákat, a haladó gondolkodású embereket, de a bányászok között élve már akkor is tudtam: a kapitalizmust csak harcban lehet megdönteni, amiért áldozatokat kell vállalni, ha kell, életet, vért áldozni. Ott a bányászok között tanultam meg, mit jelent kommunistának lenni, mit jelent az a szó, hogy elvtárs, mit a hűség az ügyhöz, az elvi szilárdság. Ekkor tanultam meg, hogy a Szovjetunió pusztá léte is milyen erőt sugároz a kommunisták és a társadalmi haladás iránt elkötelezett valamennyi ember számára, mit jelent a proletárszolidaritás, az internacionalizmus. Ebben a harcban találtunk egymásra a társadalom különböző osztályaiból, rétegeiből származó, de azonos célért küzdő emberek, mint: Kun Béla, Fürst Sándor, Löwy Sándor, Friss István és még sokan mások.

A mi pártunk hatalmas utat tett meg, amíg kiforrott, erős, következetesen marxista-leninista párttá vált. Ez az út meglehetősen göröngyös volt, sok-sok buktatón át vezetett. A frakciózás, a szektás-dogmatikus elzárkózás, a valóságtól való elszakadás, a revizionista elhajlás nagy károkat okozott pártunknak. Ezekből a belső

küzdelmekből azonban a párt megerősödve, eszmei, politikai és cselekvési egységét megszilárdítva került ki, s a tömegek bizalmát élvezve képes volt újabb harci feladatok megoldására. Ez a megújulási készség, ez az akaraterő az eszme igazába vetett töretlen hitből, a nép iránti szeretetből és felelősségérzetből fakadt. Ezt az elkötelezettséget kell megőriznünk a jövőben is.

Tisztelt elvtársak!

Nagy öröm számomra, hogy itt vannak közöttünk a magyar kommunista mozgalom mindhárom nemzedékének képviselői. Mi, idősebbek, nagy bizalommal tekintünk azokra a fiatalokra, akik már a szocializmusban születtek, és vállalják annak az ügynek a folytatását, amiért annyi áldozatot hoztak népünk legjobbjai. Hiszem, hogy mindaz, amit a magyar kommunista mozgalomban mi, az idősebb generáció tettünk a társadalmi haladásért, folytatódik, s a fejlett szocializmus felépítésében ölt testet.

Végül engedjék meg nekem, hogy megmondjam: pártunk hat évtizedének kemény küzdelmeiből több mint húsz esztendeje az a Központi Bizottság vezeti a pártot, amelyet mindig az elvi szilárdság, a valóság iránti fogékonyság, a következetesség jellemzett. Ennek nagy szerepe volt abban, hogy népünk kiemelkedő sikereket ért el a szocializmus építésében. Megtisztelő számomra, hogy ennek a Központi Bizottságnak tagja lehetek, és hogy az elmúlt két évtizedben együtt dolgozhattam Kádár. János elvtárssal, pártunk Központi Bizottságának első titkárával, akinek politikai tapasztalata, az emberek iránti szeretete és higgadtsága mindannyiunk számára követendő volt és az is marad. Tisztelt Kádár elvtárs! Kívánom önnek, hogy még hosszú ideig jó erőben és egészségben munkálkodjék pártunk, nemzetünk javára. Tiszta szívből kívánom nagy múltú kommunista pártunknak, Központi Bizottságunknak, hogy az eddigi bevált politika alapján vezesse népünket a fejlett szocialista társadalom felépítésének útján.

Szentágothai János

a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

Tisztelt Központi Bizottság! Kedves elvtársak!

Miért is tagadnám, hosszú, számos ellentmondással, gyötrelmes önvizsgálattal, kétellyel, belső és külső buktatóval, visszanézéssel és nemegyszer visszafordulással teli út vezet el a magamfajta polgári ivadékok a szocialista lét és életforma igenléséhez és abban megtisztelő és felelősségteljes feladat vállalásához. Közéleti tiszt-ségre – pláne hatalomra – sohasem vágytam, álmaim szélső határa egy egyetemi katedra és a nemzetközi tudomány megbecsülése volt.

A másik partról jöttem: igaz, nem a vagyonosok uralkodó rétegéből, hanem a vidéki humanista műveltségű értelmiségiek sorából, a cifra nyomorúság és a biztos polgári egzisztencia közt húzódó, ellentétes áramlatoktól kavargó lét-tudat állapotok határsávjából. Családunk egyedi sorsa szerint ennek is nem a piros-fehér-zöld hurrápatrióta és búsmagyar álellenzéki, sem a fekete-sárga konformista, akkori kifejezéssel a „gutgesinntek”, hanem sokkal inkább annak a nagyvilág felé nyílt, több nyelvű sodrából. Más világképet és életszemléletet közvetített családi és iskolai neveltetésem – bár, hála istennek, ennek mélyen humanista alaphangja magamat és szűkebb környezetemet is szembefordította a kibontakozó fasiz-mussal. Háborús élményeim, a hadikórházakban ápolt magyar és nem magyar sebesültjeink szívmelegítő bizalma véglegesen a nép mellé állított. Ilyen lelkiállapotban foglaltam el 1946-ban pécsi katedrámat, ahol néhány kommunista vezető példája és igaz ember-sége már akkor inkább szövetségessé tett, semmint közömbössé. Később a nehéz évek keserű ízei – bár engem senki nem bántott – ha ellenséggé nem is, de ellenzékivé tettek. Az ezt követő zűrzavar, majd az utána következő katarzis – a belém helyezett bizalom megrendülése, majd fokozatos visszatérése –, de elsősorban a szocialista építés sikerei állítottak mind határozottabban és mind több felelő-séget érezve és vállalva erre az oldalra. Az a társadalmunk széles rétegeiben kialakult érzés, hogy ez a „mi rendszerünk”, és ha van-

nak és lesznek továbbra is nehézségek és ellentétek, a politikai vezetés szándéka és gyakorlata szerint ezeken úrrá lehetünk.

Megtiszteltetésnek érzem, hogy a Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának hatvanadik évfordulóján rendezett ünnepi ülés alkalmából a pártonkívüliek jókívánatait tolmácsolhatom. Talán szimbolikusnak is tekinthető, hogy nehéz történelmünknek jelenlegi, szinte egyedülállóan reménykeltő útszakaszán ilyen eredetkből jött ember közvetítheti milliók: fizikai és szellemi dolgozók, különböző világnézetű emberek, hívők és nem hívők, a munkát az egyszerű tevékenységektől az alkotás legmagasabb csúcsáig átfogó ív alatt művelők bizalmát hazánk politikai vezetése iránt. Most megvalósul az, amiért népünk legjobbjai, a mai történelmi korszak előharcosai küzdöttek: egész népünk végre hazára lelt ebben az országban, s közös akarattal munkálkodik nemzetünk felvirágzásán.

Ebben az ünnepi pillanatban sem feledkezhetünk meg azonban arról, hogy a világ létének objektív feltételei – minden nagy fejlődés ellenére, sőt talán éppen annak következtében is – az élet minden területén, a népgazdaságban csakúgy, mint a tudományban, lényegesen nehezebbekké és bonyolultabbakká váltak és válnak e század utolsó negyedében. Ez együttes felelősségünket jelentősen megnöveli, de a megtett útból bizalmat merítve tekintünk előre, József Attila szavait idézve:

*...én dolgozni akarok. Elegendő
harc, hogy a múltat be kell vallani.*

Mindennapi munkánkról szólva szeretném biztosítani az ország vezető politikai testületét afelől, hogy tudományos közösségünk és annak legfelsőbb és vezető testülete, a Magyar Tudományos Akadémia egésze is érzi és tudatosan vállalja az ebben az objektív helyzetben reá háruló felelősséget, terheket. Itt is, mint az élet minden területén minden becsületes dolgozónak, tudósnek vagy művésznak egyet kell értenie azzal a követelménnyel, hogy minden

alkotó tevékenységnek közelebb kell kerülnie a társadalom valós igényeihez. Ennek érdekében nagyobb kritikával és főleg önkritikával kell mérlegelnünk adottságainkat és lehetőségeinket, és ebből több önzetlenséggel, nagyobb fegyelemmel kell következtetéseinket levonnunk.

A világ távlati prognózisát tekintve Magyarország lehetőségei jelentősek, de minden erőforrás optimális felhasználása elengedhetetlen követelmény. Ennek pedig – a termelés minden ágában – csak aktív, élő és alkotó tudomány vagy más vonatkozásokban is csupán ilyen alkotó munka felelhet meg. Kérem önöket, politikánk vezető testületét, következetesen járják végig a felismert helyes utat – az alkotó tevékenységek körében a közepszerűségbe, az opportunizmusba vagy a „megváltozhatatlan emberi gyarlóságba” való belenyugvás nélkül –, mi követjük önöket.

Szűcs Istvánné

a Magyar Úttörők Szövetségének főtitkára,

a KISZ Központi Bizottsága Intéző Bizottságának tagja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tisztelt Központi Bizottság! Kedves elvtársak!

Ma hazánk lakosságának több mint a fele anyanyelvével együtt tanulta, tanulja a szocializmus eszméjét és gyakorlatát. Ami bennünket körülvesz, amit először megismerünk, majd elfogadunk, amilyen körülmények között élünk természetes közegünk, életformánk, mai valóságunk.

Mindez annak a hat évtizednek, a párt harcának és munkájának eredménye, amelyben értelmet kapott népünk történelmének minden eddigi szabadságküzdelse, jobbat akaró szándéka és törekvése. Ismerjük, honnan vezetett el az út idáig, tudjuk, milyen feltételek és körülmények határozzák meg a ma társadalmát. De azt is tudjuk, ezeket alakítani, továbbfejleszteni kell, ha meg akarjuk őrizni a mában a múlt eredményeit, és meg akarjuk hódítani a jövőt.

Azok nevében szólok, akik nemcsak ismerik és tisztelik elődeik nagyszerű harcát, hanem követni is akarják útjukat. Azzal követhetjük igazán, ha felismerjük: minden időszak kommunistájának az a feladata, hogy megválaszolja kora legfontosabb társadalmi, politikai kérdéseit, megértse Lenin igazát; minden új nemzedék szükségképpen más módon közeledik és jut el a szocializmushoz, nem olyan viszonyok között, mint apái.

A mi nemzedékünk számára a nélkülözés és a kizsákmányolás remélhetően soha vissza nem térő keserű múlt. Az illegalitás időszaka számunkra tiszteletre méltó történelem. A múltat nem kell és nem szabad már megismételnünk. Kommunista elődeink azért harcoltak, hogy nekünk már ezt a küzdelmet lehessen folytatni.

Olyan örökséget hagytak ránk, amely megteremtette annak lehetőségét, hogy népünknek történelme során először legyenek jóban-rosszban igaz szövetségesei.

Egy olyan országot kaptunk örököül, amelyben adottak a szebb és gazdagabb emberi élet feltételei, ahol nemcsak létbiztonságban élhetünk, hanem többre vihetjük, mint elődeink, ahol értelmes cselekvési lehetőségünk, biztos perspektívánk van.

Természetesen nekünk is vannak gondjaink. Ezek sem egyszerűek. A megélhetés ma már egyre kevésbé gond. Sokkal inkább az életmód és a tudat, a mindennapi munka és a szabad idő, elvtársaink sorsa mellett az emberiség sorsa.

Mi már szocializmust építünk, de még nem mindig tudunk élni a szocializmus adta lehetőségekkel. Igazságos társadalomban élünk, de még sok a tennivalónk, hogy az egyes embert, a közösséget, a közérdeket se érhesse igazságtalanság. Rövidebb lett a munkaidő, de nagy gondunk lett, „hogyan dolgozunk”, a megnövekedett szabad időben „hogyan élünk”. Valóságos vágyunk lett a tudatosan megszerkesztett jövő, de feladatunkká vált a mindennapi munka gondos megszervezése. A szocialista demokratizmus életünket meghatározó közeg, de még sokat kell tennünk, hogy a szocialista emberi viszonyok az élet minden területén érvényesüljenek. Mi nemcsak egyszerűen háború nélküli békét akarunk, hanem a teljes leszerelést, a békés egymás mellettélést.

Megváltozott életünk, hazai és nemzetközi körülményeink, de a hat évtizedes harcból levonható tanulság ma is igaz: a haza, a nép és a haladás ügyének töretlen szolgálata, a proletár internacionalizmus szilárd elve, az eszmei hűség, az elvi tisztaság, a mindezeken alapuló cselekvő, mindig előre tekintő, kommunistahez méltó emberi magatartás.

Örökségünk tehát ma már nemcsak a járt út és annak ismerete, hanem a járni tudás képessége. Ez segít abban, hogy tisztán lássuk, hol a helyünk a világban, kik a szövetségeseink és ellenségeink, miért és mi ellen harcolunk. Ez ad erőt ahhoz is, hogy előrevigyük a szocialista közösség fejlődésének ügyét, hogy segítsük azoknak harcát, akik ma még csak eszmélnek, reménykednek vagy küzdenek az emberiség legszebb álmának teljesítéséért. De ez segít abban is, hogy szocialista hazánk boldogulása és az emberiség békéje érdekében – ideológiai pozíciókat nem feladva – együttműködjünk mindazokkal, akikkel itt élünk ezen a földgolyón.

A párt 60 éves múltjának történelmi tanulsága az is – s ez egyben

mai életünk igazolt gyakorlata –, hogy az ifjúságnak mindig szüksége volt a pártra, a párt is mindig számíthatott az ifjúságra. Az ifjúság csak a párt vezetésével viheti tovább elődei harcát és valósíthatja meg az emberiség legnemesebb célját. A kommunisták első nemzedéke egy országban vívta meg harcát, és győzött. Az őket követők küzdelme nyomán a kommunizmus eszméje már földrészeket fogott át. A mi feladatunk, hogy mindennapi munkánk révén ennek az eszmének a világ minden országában megsokszorozódjon az ereje.

A mi generációnk hozzáértő örököse és tudatos folytatója akar lenni az ügynek; ezért az elődök példájának erejével, a jövőbe vetett hittel vállalja a ráháruló feladatokat. A szocializmus mai gyakorlatát eredményeivel és gondjaival együtt magunkénak valljuk, és tudjuk, hogy hazánk, társadalmunk, a béke és a haladás nagy kérdéseiben tudásunk, akaratunk legjavára van szükség ahhoz, hogy felismerjük és másokkal is felismertessük: ma már nem elég az ügy mellett kimondott „igen”, hanem az igenlést alkotó munkánkkal, közéleti érzékenységünkkel, szocialista emberi magatartásunkkal is bizonyítanunk kell.

Felelősség ez a jelenért és a jövőért, de felelősség abban az értelemben is, hogy az utánunk jövők majd úgy gondolhassanak ránk, mint mi a párt egykori és tapasztalt harcosaira, akik annyi türelemmel, szeretettel segítettek és segítenek bennünket, akiknek példájából, gazdag életéből, kommunista emberségéből erőt meríteni nemcsak jogunk, hanem kötelességünk is.

Németh Károly zárszava

Kedves elvtársak!

Hat évtized történelmi tapasztalata tanúskodik róla, hogy pártunk azért válhatott a nemzet hivatott vezetőjévé, mert megalakulásától kezdve a munkásosztály, a nép, a haza ügyének önzetlen szolgálata vezérli. Ez erejének, politikai és erkölcsi hitelének fő forrása. Nagy a felelősségünk azért, hogy a gazdag történelmi út tapasztalatait hasznosítva, megőrizzük és tovább fejlesszük pártunk politikájának olyan jellemző vonásait, mint a marxizmus-leninizmus alkotó alkalmazása, a hűség a proletár internacionalizmus eszméjéhez, szilárd szövetség, sokoldalú együttműködés, megbont-hatatlan barátság a világ első szocialista országával, a Szovjetunióval, a nép ügyének odaadó szolgálata, a mélységes bizalom a tömegek teremtető erejében, a szocialista nemzeti egység szüntelen erősítése.

A párt vezetésével népünk nagyszerű eredményeket ért el, hazánk a szocialista országok közösségének megbecsült tagja, a szocializmusért és a békéért folyó küzdelem élvonalában halad. Ünnepi ülésünkön köszönetet mondunk ezért a munkásoknak, parasztoknak és értelmiségieknek, pártunk valamennyi tagjának, minden honfitársunknak, történelmi jelentőségű vívmányaink megalkotóinak.

A párt megalakulásának 60. évfordulóján a kommunisták tiszta lelkiismerettel állhatnak a nép elé, mert hat évtized tanúsítja, hogy a párt betölti történelmi hivatását, eredményesen vezeti és szervezi a dolgozó nép harcát a szocialista Magyarorszáért.

Jó érzéssel állapíthatjuk meg, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága a marxista-leninista elvek alapján, a lenini normáknak megfelelően irányítja a pártot. Mi, marxisták, jól tudjuk, hogy a történelem igazi formálója a nép. De azt is tudjuk, hogy a történelem alakulásában milyen fontos szerepük van a nép érdekét felismerő, azért cselekedni kész és képes személyiségeknek is.

Ma, amikor pártunk hat évtizedes küzdelméről megemlékezünk, az alkalom megengedi és a történelmi hűség megkívánja, hogy tisztelettel, szeretettel és mély baráti érzésekkel szóljunk pártunknak arról a tagjáról, akinek egész tudatos élete összefonódik a kommunista mozgalommal, aki a legnehezebb időkben harcostársaival együtt vállalta a vezetés felelősségének terhét, és aki 22 éve áll pártunk Központi Bizottságának élén, s mindig a kollektívával, a néppel együtt él, érez és gondolkodik. Ezért kérem, engedjék meg, hogy most, szokásunktól eltérően, de Központi Bizottságunk, párttagságunk és népünk őszinte érzéseivel egyezően, kimondjuk: sokat, nagyon sokat jelent pártunknak, népünknek, ennek a viharos történelmű országnak, szeretett hazánknak Kádár János elvtárs. Szívből kívánjuk, hogy még hosszú ideig dolgozzék Központi Bizottságunk élén jó erőben és egészségben.

Kedves elvtársak!

Ünnepi ülésünkön a Központi Bizottság nevében azt kérem pártunk minden tagjától, honfitársainktól, hogy továbbra is jó egyetértésben dolgozzunk együtt népünk és szocialista hazánk, a Magyar Népköztársaság javára.

Tartalom

Németh Károly megnyitója

[9]

Kádár János ünnepi beszéde

[13]

Pothornik József, a Nógrádi Szénbányák Vállalat
nyugalmazott igazgatója

[41]

Szentágothai János, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

[45]

Szűcs Istvánné, a Magyar Úttörők Szövetségének főtitkára,
a KISZ Központi Bizottsága Intéző Bizottságának tagja

[51]

Németh Károly zárszava

[57]

**A kiadásért felel a Kossuth Könyvkiadó igazgatója
Szerkesztette Kovács Dóra**

**A borító – Gécs Béla emblématervének felhasználásával –
és a tipográfia Erdélyi János munkája**

Műszaki vezető Mózes Tibor

Műszaki szerkesztő Hajdú Árpád

A szedést 1978. XI. 23-án kezdték meg

Megjelent 1978. XII. 5-én, 100 000 példányban

Terjedelme 3,8 (A/5) ív

Készült a Zrínyi Nyomdában (781644/1–3342) rotációs ofszetnyomással

Felelős vezető Bolgár Imre vezérigazgató